

Відділ освіти, культури, молоді та спорту Овідіопольської селищної ради

**ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ №
під час робіт з ручним електрифікованим інструментом**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ в.о директора
Овідіопольського ліцею імені
Т.Шевченка Овідіопольської
селищної ради Одеського району
Одеської області

_____ № _____
(дата)

**ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ №
під час робіт з ручним електрифікованим інструментом**

1. Загальні положення

1.1. Інструкція з охорони праці під час робіт з ручним електрифікованим інструментом є інструкцією за видом робіт, що встановлює вимоги до працівників Овідіопольського ліцею імені Т.Шевченка Овідіопольської селищної ради Одеського району Одеської області, які залучаються до виконання робіт з використанням ручного електрифікованого інструменту (*далі* — електроінструмент), а саме дреля, перфоратора, шліфувальної або відрізної машинки, гайковерта, шуруповерта, ручного деревообробного інструмента, бетонного вібратора тощо, та допоміжного обладнання до нього, а саме: переносного роздільного або понижувального трансформатора, перетворювача струму або частоти, захисного пристрою, подовжувача, переносного ручного електросвітильника тощо.

1.2. Інструкцію розроблено відповідно до Положення про розробку інструкцій з охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 № 9; з урахуванням вимог Правил безпечної роботи з інструментом та пристроями, затверджених наказом Мінпраці України від 05.06.2001 № 252; Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів, затверджених наказом Держнаглядохоронпраці від 09.01.1998 № 4.
До виконання робіт з ручним електроінструментом допускається особа не молодше 18 років, яка не має медичних протипоказань для виконання таких робіт.

1.3. Для виконання робіт з ручним електроінструментом працівника забезпечують необхідним знімним робочим інструментом (свердла, ключі-насадки, відрізні або шліфувальні круги, дискові або стрічкові пили тощо), пристроями для заміни робочого інструменту (молоток, вороток, ключ, клин тощо) та видалення стружки (щітка).

1.4. Захисний кожух знімного робочого інструменту (наприклад, шліфувальної або відрізної машинки) має бути закріплено так, щоб під час обертання інструмент не торкався кожуха. Між кругом і фланцями шліфувальної насадки мають бути еластичні прокладки завдовжки 0,5-1 мм, які рівномірно перекривають всю затиснуту поверхню фланців і виступають по всій її площині не менше ніж на 1 мм. Без захисного кожуха допускається працювати з машинками зі шліфувальними

головками діаметром до 30 мм, закріпленими на металевих шпильках. При цьому слід обов'язково використовувати захисні окуляри.

1.5. Для віддалення від робочої зони небезпечної напруги переносні джерела електроживлення повинні мати на стороні вищої напруги кабель завдовжки не більше 2 м зі штепсельною вилкою для приєднання до електромережі, а на стороні нижчої напруги — гнізда під штепсельну вилку.

1.6. Переносний ручний електросвітильник повинен мати захисну сітку, гачок для підвішування та шланговий провід з вилкою. При цьому захисна сітка має бути закріплена на корпусі гвинтами, а патрон світильника вбудований так, щоб струмопроводчі частини патрона і лампи були недоступні для торкання.

1.7. Під час експлуатації електроінструменту слід дотримуватися його режиму роботи, оскільки більшість ручного електроінструменту не розрахована на безперервний режим роботи.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Підготувати необхідні засоби індивідуального захисту (захисні окуляри, респіратор). У разі отримання наряду-допуску перевірити виконання вказаних у ньому заходів безпеки.

2.2. Перевірити наявність робочого інструменту та працездатність електроінструменту шляхом його ввімкнення на холостому ходу.

2.3. Повідомити керівника робіт про виявлені несправності та не розпочинати виконання роботи без їх усунення.

3. Вимоги безпеки під час роботи

3.1. Під час експлуатації електроінструменту дотримуватися його режиму роботи, оскільки більшість ручного електроінструменту не розрахована на безперервний режим роботи.

3.2. Ручний електроінструмент переносити за рукоятку або в спеціальних ношах. Під час роботи з електроінструментом та його перенесення вживати заходів, що унеможливають його пошкодження.

3.3. З'єднувальні кабелі від електроінструменту розміщувати так, щоб унеможливити їх випадкове пошкодження під час роботи або пересування працівників, наїзду транспортних засобів та дії інших засобів виробництва (наприклад, підвішувати кабелі на безпечну висоту).

3.4. Після заміни робочого інструмента необхідно виконати пробний пуск тривалістю до 30 с, при цьому міцно тримати електроінструмент руками. Слід пам'ятати, що робочий інструмент після вимкнення рухається за інерцією протягом часу, який залежить від робочої швидкості обертання шпинделя.

3.5. Предмети, які підлягають обробленню електроінструментом, та робочий інструмент мають бути надійно закріпленими.

3.6. Робочий інструмент підводити до деталі плавно, без ударів та значних зусиль. Під час роботи стежити, щоб не було перекосів робочого інструмента. При виході робочого інструмента з деталі зменшувати натиск на електроінструмент. При наскрізному прорізанні або свердлінні конструкцій треба впевнитися в тому, що на шляху робочого інструмента (з іншої сторони конструкції) немає електропроводки, яка перебуває під напругою.

3.7. Під час роботи деревообробним інструментом запобігати попаданню під його ріжучу частину цвяхів, гвинтів та інших металевих предметів. Під час роботи із стрічковою пилою не допускати прогин стрічки пили для запобігання її пошкодженню.

3.8. Під час роботи з електроінструментом не дозволяється:

3.8.1. Доторкатися до частин робочого інструмента, що обертаються гальмувати та не вставляти робочий інструмент у патрон, або не виймати робочий інструмент з патрона без вимкнення електроінструмента від електромережі вимикачем (штепсельною вилкою) та повної зупинки обертових частин.

3.8.2. Натягувати, перекручувати та перегинати кабель живлення електроінструмента, ставити на нього вантаж, допускати контакт кабелю з нагрітими поверхнями інженерних комунікацій або дії на нього шкідливих речовин, що впливають на стан ізоляційного покриття.

3.8.3. Використовувати робочий інструмент зі збитим та зношеним хвостовиком, тріщинами, відшаруванням абразивної поверхні тощо.

3.8.4. Використовувати ударний інструмент (молоток) для зміни робочого інструмента (для закріплення використовувати спеціально передбачений для цього пристрій або гайковий ключ).

3.8.5. Залишати в пазу шпинделя пристрій для влаштування робочого інструмента.

3.8.6. Використовувати перехідні деталі (кільця, втулки тощо) для зменшення діаметру отвору в шліфувальному крузі при його встановленні на шпиндель, (посадочний отвір робочого інструмента має підходити до опорного фланця без зазору).

3.8.7. Виконувати бічними поверхнями круга види робіт, для яких він не призначений; влаштовувати на шліфувальну машинку відрізи круги та заточувати інструмент периферійною поверхнею шліфувального або відрізного круга.

3.8.8. Підключати електроінструмент напругою до 42 В до електричної мережі загального користування через непризначений для цього трансформатор або інші електротехнічні пристрої.

3.8.9. Розбирати та ремонтувати електроінструмент, кабель його живлення, штепсельні з'єднання та інші його частини, якщо виконання цієї роботи не входить до функціональних обов'язків.

3.8.10. Вилучати стружку або тирсу під час роботи електроінструмента (стружка повинна видалятися спеціальною щіткою після повної зупинки шпинделя електроінструмента).

3.8.11. Працювати електроінструментом з приставних драбин (необхідно працювати із застосуванням засобів підмощування).

3.8.12. Обробляти електроінструментом обмерзлі деталі.

3.8.13. Залишати без нагляду електроінструмент, передавати електроінструмент особам, які не мають права користуватися ним, слід запобігати перебуванню людей у робочій зоні під час роботи з електроінструментом.

3.8.14. Працювати з електроінструментом в умовах, коли можливе потрапляння на електроінструмент крапель і бризок, зокрема поза межами приміщення під час снігопаду, туману, дощу за відсутності відповідного захисту (на корпусі електроінструмента має бути зображена крапля або дві краплі у трикутнику). Електроінструментом звичайного виконання можна

працювати поза приміщеннями лише в суху погоду, а під час снігопаду або дощу — під навісом.

3.8.15. Приєднувати електроінструмент до електромережі шляхом навішування зачищених кінців проводів або їх скручування (використовувати інвентарні подовжувачі).

3.8.16. Необхідно вмикати штепсельну вилку електроінструмента в електромережу при вимкненому вимикачі.

3.9. Не допускати експлуатацію електроінструмента у разі виявлення таких несправностей:

- пошкодження штепсельного з'єднання, кабелю або його захисного покриття;
- пошкодження корпусної деталі, рукоятки, вимикача;
- іскріння щіток на колекторі, яке супроводжується круговим вогнем на його поверхні;
- витікання масла з редуктора або вентиляційних каналів;
- появи диму або специфічного запаху, характерного для ізоляції, що горить;
- появи підвищеного шуму, стукоту, вібрації;
- відчуття дії електроструму.

3.10. Експлуатація абразивного робочого інструмента (шліфувального круга) допускається лише за умов дотримання визначеної його паспортом допустимої для круга робочої швидкості.

3.11. У разі раптової зупинки електроінструмента (зникнення напруги, заклинювання його рухомих частин тощо) його слід негайно вимкнути.

3.12. Якщо під час роботи переносного ручного електросвітільника перегоріла лампа, то її заміна здійснюється при вимкненому електроживленні.

3.13. Під час перерв у роботі електроінструмент відключати від електромережі шляхом роз'єднання штепсельної вилки. Під час від'єднання штепсельну вилку тримати за корпус, оскільки в інших випадках провід може висмикнутися, а рука — потрапити під напругу.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Відключити електроінструмент та допоміжне обладнання від електромережі. Прибрати робоче місце від стружки (сміття), згорнути кабель.

4.2. Очистити електроінструмент та робочий інструмент, скласти їх у відведене місце для зберігання.

4.3. Повідомити уповноваженого керівника робіт про виявлені під час роботи з електроінструментом несправності.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. У разі виникнення надзвичайної ситуації (нещасного випадку, несправності електроінструмента тощо) негайно припинити роботу, відключити електроінструмент від електромережі шляхом роз'єднання штепсельного з'єднання та не допускати подальшої роботи з електроінструментом.

5.2. Якщо стався нещасний випадок, негайно припинити роботу, зберегти обстановку та засоби виробництва у такому стані, в якому вони були на момент події (якщо це не загрожує життю або здоров'ю інших працівників і не призведе до більш

тяжких наслідків), вжити заходів щодо недопущення подібних випадків у ситуації, що склалася, а також повідомити про подію керівника робіт (керівника закладу) та виконувати його подальші вказівки.

Інструкцію розробив

Інженер

(підпис)

Михайловська М. В.

УЗГОДЖЕНО

Заст.директора з АГЧ

(підпис)

Мальцев А. О.

Голова профкому

(підпис)

Степановська Н. І.

(